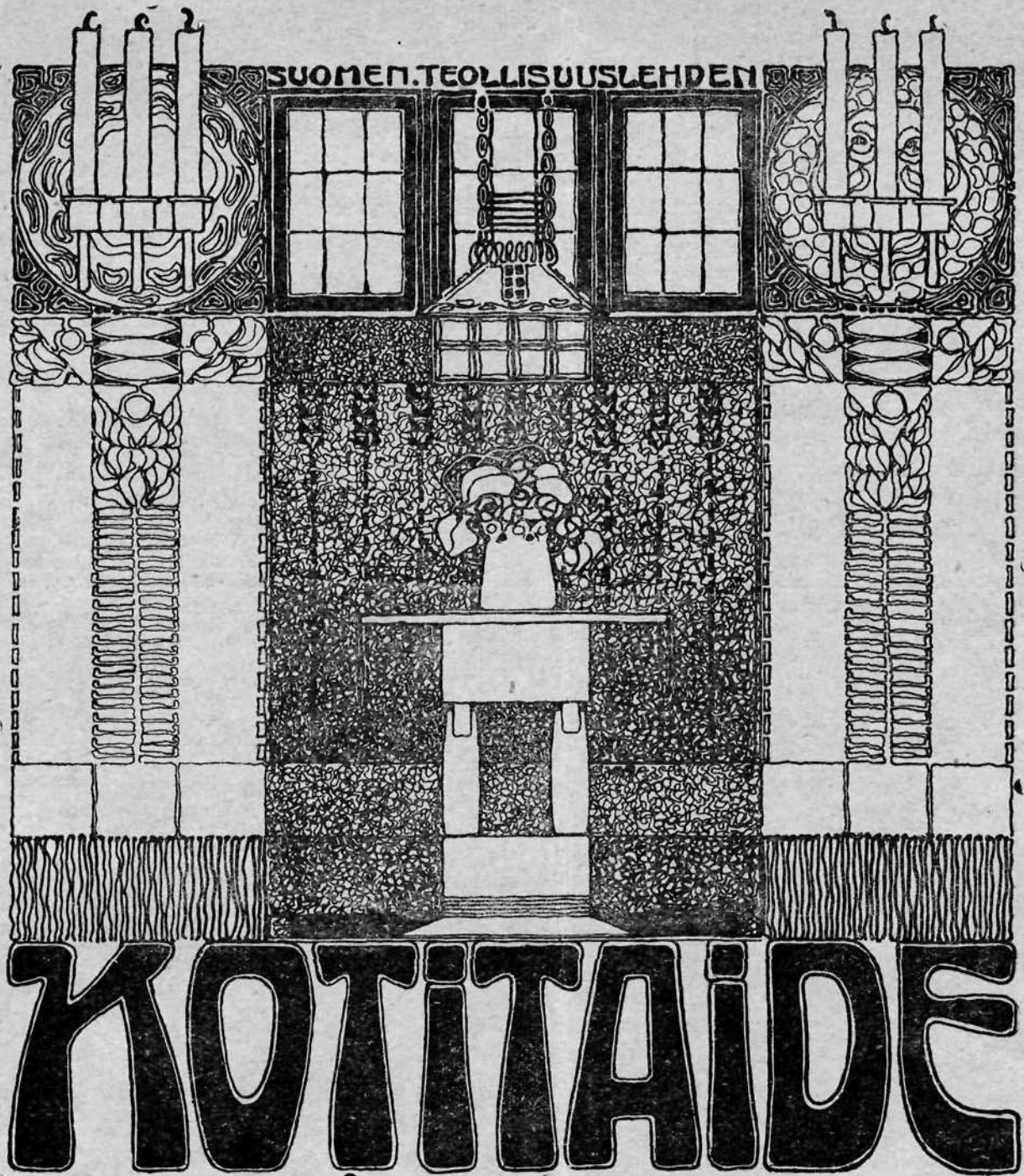

62

1908
N:o 3

**HUONESISUSTUKSIA
RAKENNUSTAIDETTA
MAALAUSTA JA KUVAN-
◇◇◇◇ VEISTOA ◇◇◇◇
TAIDETEOLLISUUTTA**

7:s
vuosikerta

**Suurin valikoima
Taideteollisuusesineitä**

kuparista, messingistä,
bronsista, raudasta,
kristallista, porsiinista
ja fajansista

**G. F. STOCKMANN
OSAKEYHTIÖLLÄ
— HELSINGISSÄ. —**

TOIMITUS:

**EINO SCHRODERUS, VIETTI NYKÄNEN
TYYNE KOLINEN y. m. y. m.**

Toimituspaikka: Alpertink. 20. puh. 55 94.
Konttori: Huvilakatu 5, puh. 6 44. * Posti-
osoite: Suomen Teollisuuslehden Kotitaide.
Tilaushinta 9 mk. * Ilmestyy 12 num. vuo-
dessa vähintään 30 kuvallitteen seuraamana.

**5 Herman Lindell 5
ERITYISLIIKE**

Taiteilija- ja
Piirustusaineita

5 I. Henrikink. 5

5 Helsinki. 5

Hennebique Rautabetonia, R. P. HEINRICH.

Sähköosoite: Heinrich. Helsinki Pohj. Esplanadink. 27. Puhelin 44 57.

Tekee täydellisesti tulenkestäviä Rautabetongirakenteita omien systeemien ja muiden nykyaikaisten ja koeteltujen rakentamismetoodien mukaan.

Kokonaisia paperi- ja selluloosatehtaita, puuhiomoita, höyrysahoja y. m. Turpiinilaitoksia

Kouluihin, sairashuoneisiin, asuntoihin y. m. kaksinkertaisia kolvia täytteineen tai iiman.

Suomen suurin

Kateaineiden erikoisliike,

ammattilaitoisine johtajineen katto-, tiili-, liuska-, Heinrichin reformikatto, puusementtikatto y. m. rakenteissa.

Suomessa rakennettu:

Tirkkosen liikepalatsi, Tampere.
Lauritsalan höyrysahe, Lauritsala.
Porvoon selluloosatehdas, Tolkio.
Kansakoulurakennus, Helsinki.
Luteril. evankelilyhdistys, Helsinki.
Nokian Osakeyhtiö, Nokia.
Helsingin kaup. työväen asuntoja.
Punkaharjun asematalo.
Kansakoulurakennus Kotkassa
y. m., y. m.

Saksalaisten ja itävaltalaisen

Münchenin Pyrofugontlaitosten

haaraosasto.

„Pyrofogont“ lattiat (valmistettu yli 500.000 m²) terveydellisessä suhteessa paraita konlujen, sairaaloiden, asuinrakennusten y. m. lattiaita.

Palkittua työtä.

Paraita suosituksia.

RUBEROID

PARAS KATTO- JA ERISTYSHUOPA.

Ruberoidi pysyy ehdottomasti vedenpitävänä!

Ruberoidi kestää aina ilman vaikutukset!

Ruberoidista ei paahtavimmassakaan helteessä tipu mitään; tämän kautta pysyy puhtaus aina ja kattokourut eivät likau!

Ruberoidi on hajutonta, alasvaluvaa sadevettä voidaan käyttää talouteen!

Ruberoidia ei kattamisen jälkeen sivellä. On olemassa kattoja, jotka ovat värillä sivelemättä pysyneet 11 vuotta vedenpitävinä!

Ruberoidia voidaan laskea sekä kaltevaan, makaavaan että pystyasentoon!

Ruberoidi korvaa alallaan halpuudessa ja hyvydessä puusementin, eristää erinomaisesti vettä, lämpöä ja kylmää, ja tarvitsee sen lisäksi pienen painonsa takia (1 m² = 2 kg) hyvin köykäiset kattotuolit!

Ruberoidi on taipuvaa, niin että muuri- ja piippusaumat voidaan sillä peittää!

Ruberoidi voidaan maalata tavallisella öljyvärillä!

Ruberoidiin ei väkevätäkään hapot, lipeät ja kaasut vaikuta! Veturien ja savupiippujen rikkipitoiset höyryt eivät sen vuoksi sitä syövytä!

Ruberoidia siihen kuuluvine lisäaineineen sekä neuvoja ja selityksiä saadaan liikkeeltä.

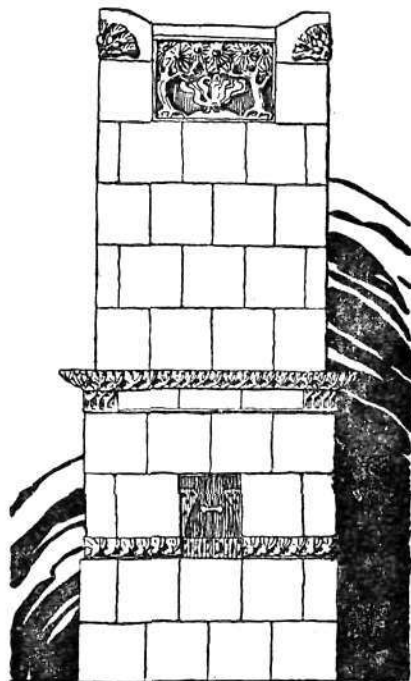
OSCAR FRANCK & C:o.

Ruberoidiseuran m. b. H. Hamburg tuotteiden yksinmyyjä Suomessa.

P. Esplanadinkatu 27.

HELSINKI.

Puhelin 5096.

Turun Kaakeli-Tehdas

myy halvimmalla aivan uusmallisia kotimaisten arkkitehtien piirustusten mukaan valmistettuja uunia sekä saleja että ruokasaleja ja jokapäiväishuoneita varten.

Näyttelyvarasto
Helsingissä,
Iso Roobertinkatu 25

R. MELLIN

KULTASEPPÄ

Valmistaa kaikellaista kulta- ja hopeasepäntöytä.

Ilmoittakaa
Kotitaitteessa!

Taidetakomo

|| KORU ||

Schroderus & Nykänen.

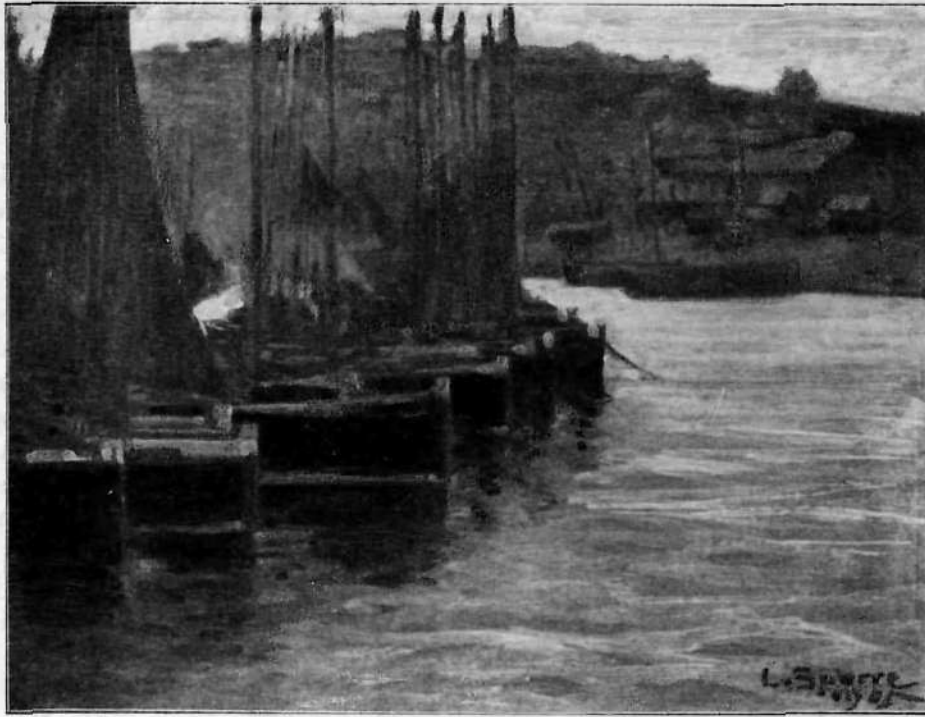
Valmistaa lampuja, lyhtyjä, kynttiläjalkoja, kirjoitustelineitä, huonekaluja y. m., y. m.

Ottaa suorittaakseen kaikenlaatuista rauta-, kupari- ja messinkiteollisuuden alalle kuuluvaa taiteellista työtä.

EINO SCHRODERUS.
Arkkitehti.

WIETTI NYKÄNEN.
Arkkitehti.

Ludvigink. 5. P. 46 88. TAKOMO Pietarink. 14. P. 53 48.

LOUIS SPARRE.

VÄHÄN LOUIS JA EVA SPARREN TAIDENÄYTTELYSTÄ.

Louis Sparre ei ole niitä voimakkaita taiteilijaluonteita, kuin on Gallén—Kalela, joka aina kulkee omaa tietänsä. Hän on altis vaikutuksille. Eikä hänen taiteensa sentähden tee sitä eheätä vaikutusta kuin jälkimäisen. Se on levottomampi, kirjavampi. Se ei kuvasta sitä pyrkimyksen pysyvääsyyttä, joka on Gallén-Kalelalle ominaista.

Kumminkin hänen taiteensa viehättää. Tietenkään ei samalla tavalla kuin Gallén-Kalelan, jonka maalauksiin jää katsomaan loppumattomiin, koska niissä on jotakin tuttua ja kotoista, joka saa sydämen kielet väräjämään, tahi jotakin syvää, jota täytyy jäädä selvittämään. Ei niin. Sparren taiteen viehätys ei piile siinä. Pikemmin hänen maalauksensa menettävät arvostansa, kun niitä kauemmin katselee. Sentähden että silloin käy selvemmäksi se, mikä niissä suomalaisen silmissä on vierasta ja vieroittavaa ja pintapuolisuus.

Se mikä Sparren taiteessa viehättää on sen siro ylhäisyys. — —

Sanoin pintapuolisuus. Se sana ei osu ihan oikeaan. Sentähden että siihen sanaan tavallisesti liittyy jotakin halventavata, jota en tarkoittanut. Se on pintapuolista samassa merkityksessä kuin Edelfeltin taide on sitä. Sillä samoin kuin hän, niin Sparrekin etupäässä iloitsee ulkonaisesta —

s. o. viivojen ja värien sopusuhtaisesta kauneudesta. Esimerkiksi hänen muotokuvamaalauksensa. Hyvin vähän ne sielua heijastavat. Sitä jo todistavat mallitkin. Mutta kauniita ne ovat ja suurella taitavuudella tehtyjä. Kuten esim. N:o 8 (Kreivitar E. Sparre — Kesäilta), joka on hienosti ja varmasti maalattu ulkoilmakuva. Tahi N:o 14 (Herra U. Gripenberg). Sen sijaan ovat lastenkuvat, lukuunottamatta N:o 12 (Johan Ramsay), jotenkin jokapäiväisiä.

Pari öljymaalauksia on näyttelyssä, jotka osoittavat Gallén-Kalelalta saatuja selviä vaikutteita. Ne ovat N:o 19 (Ensimmäinen lumi) ja N:o 24 (Jouluyö). Täytyy tunnustaa ettei ainakaan jälkimäinen kykene herättämään minkäänlaista tunnelmaa. Se on niin kylmästi maalattu ettei siinä ole hiventäkään runollisuutta. Lukuunottamatta kehykseen sovitettuja maisemakuvia, joista varsinkin alimmainen on tunnelmallinen. Mutta tämä maalaus osottaa taiteilijan pyrkimystä Gallén-Kalelan kansalliseen tyyliin päin.

Ei miellytä myöskään N:o 47 (Nuori vaimo). Se ei mielestäni väriensäkkään puolesta ole onnistunut. Alastoman ruumiin puna ei tahdo sulautua taustan ruskeaan. Jotapaitsi asennon aiheuttama lihasten jännitys tekee ruumiin miehekkään jänneteväksi. Naisellisuuden hieno runollisuus puuttuu.

ROUVA E. KIHLMAN

LOUIS SPARRE

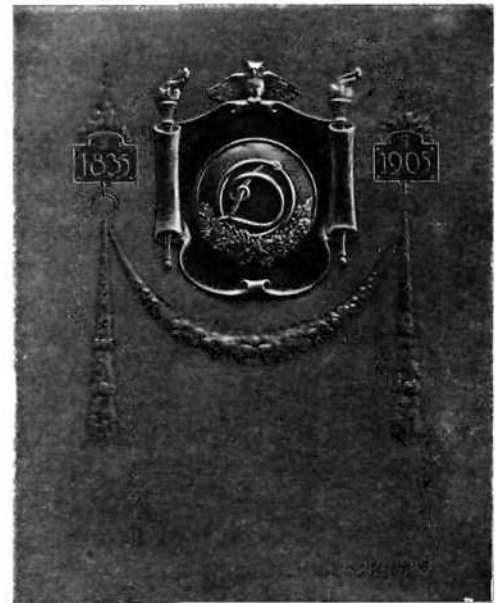
Tulee ehdottomasti verranneeksi tätä maalausta siihen alastomaan naisen kuvaan, joka Simbergillä äsken oli näytteillä. Eikä tämä vertailu lankea edellisen eduksi.

Paraimpansa tarjoo mielestäni Sparre maisemakuvissaan, joista useimmat ovat erittäin tunteellisesti maalattu. Luontoa hiljaisissa unelmissa hän enimmäkseen rakastaa kuvata. Auringon viimeisiä säteitä, sumua, joka tyynellä järvellä karkeilee, kuuta, joka veripunasena nousee metsän reunasta j. n. e. Lyhyesti: yötä, jolloinka jyrkät ääri viivat häviävät ja kaikki sulaa himmeäksi väreilyksi. Sellaisia herkün tunteellisia kuvia ovat: N:o 67 (Kesäkuun yö — Svartä), missä iltaruko raukeana palaa taivaalla ja tulet tuikkavat ikkunoista, tahi N:o 55 (Hiljainen talo), joka on niinkuin hienon hieno elegia.

Ne eivät ole pintapuolista taidetta. Ne ovat sielukkaita runoelmia, joista väräjäähä ihmellinen kaiho — selittämätön ja määrätön. Niinkuin on kesäyön tuskaton kaiho. — —

KIRJAN KANSIA

EVA SPARRE

Vähemmän huomiota kiinnittävät päivä-
kuvat, joskin niiden joukossa on niin erin-
omaisia kuin N:o 49 (Syksyllä kun kurjet
muuttavat—). Harmaa selkä ja harmaa tai-
vas, jolla syksyiset pilvet ajelehtivat. Tahi
niin kirkasta auringonvaloa säteileviä kuin N:o
68 (Tukkiränni — Svartä).

Muutama sana rouva Eva Sparren kirja-
nidoksista ja kutomatöistä.

Etupäässä kutomatöistä. Huolimatta siitä
että ne osottavat hienostunutta aistia, eivät
ne kuitenkaan pysty herättämään suurempaa
mielenkiintoa. Sillä erikoisempaa mielikivi-
tyksen rikkautta ne eivät kuvasta — yhtä-
vähän kuin ne osottavat pyrkimystä suo-
malaiseen tyyliin, joka perustuen vanhoihin
karjalaisiin koristemuotoihin tälläkin alalla
ja on kehittymässä. Ja vaaleat värit —
harmahtavan vihreä, vaaleanpunanen ja vaa-
leansinipunerva — joita rouva Sparre kuto-
matöissään enimmäkseen viljelee, palautta-
vat pikemminkin mieleen rokokoon iloisen
leikkisyyden, kuin suomalaisen jylhän vaka-
vuuden, jota on tottunut havaitsemaan
eritoten Gallén-Kalelan tummansynkissä vä-
reissä. Sentähden eivät nämä työt mielestäni
sovellu suomalaisiin koteihin. Mutta kylläkin
koteihin, joiden seinillä riippuu Edelfeltin maa-
lauksia. — Sillä jotakin parisilaisen hienostunutta
on niissä.

ERIK DAHLSTRÖM.

LOUIS SPARRE.

Pitkäksi kävisi kaikkien näitten töitten luette-
leminen, jonka vuoksi mainitsen vain seuraavat:
N:o 158 (Ryjy), joka tekee eheän ja kauniin vai-
kutuksen. N:o 157 (verhoja); ja hienon kahvi-

RYHMÄ-
KUVA
KÄSITÖISTÄ

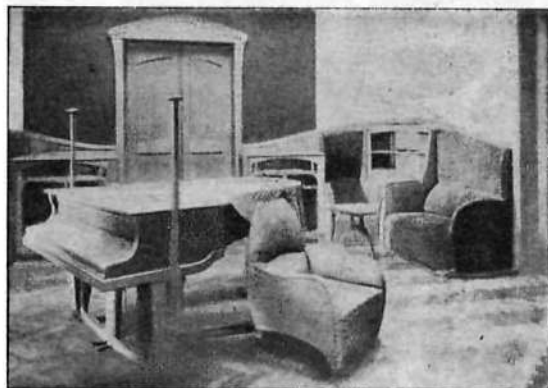

EVA
SPARRE.

myssyn N:o 163. Kirjanidoksista herättävät huomiota varsinkin N:o 138 (Hirvenhiihtäjät), jossa on somistukseksi käytetty muinaissuomalaisia solkia y. m.; N:o 145 (Rococonoveller O. Levertin), jonka valkeat nahkakannet kultaisine rokokokoris-

tuksineen ovat aivan harvinaisen herkulliset, sekä N:o 252 (Herr Arnes penningar, S. Lagerlöf), jonka kansia koristavat tyylitetyt orjantappuraruusut.

L. Vennervirta.

FOLKWANG MUSEON MUSIIKKIOSASTO

HENRY VAN DE VELDE

Uudenaikainen huonesisustus- eli interiöritaide.

Kirj. *Gustaf Strengell.*

II.

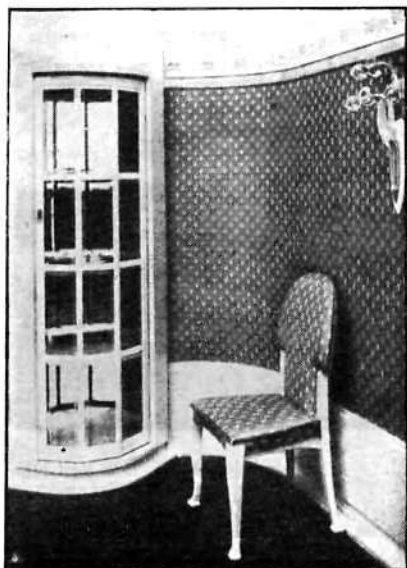
Se englantilaisen uudenaikaisen huonesisustus-taiteenkehitystyö, tai sanotaanko, valmistava työ, josta edellisessä osassa pääpiirteissään annoimme kuvan, tapahtui nykyisiin olosuhteisiin verraten hyvin hitaasti. Ei pidä unohtaa, että taidepyrinnöt meidän päivinämme saavat käyttää hyväkseen kulkuneuvojen nopeutta, on eräs kirjailija huomauttanut; matkustaminen kävi hitaammin esi-isämme, aikana jatkaa hän, mutta vaikutus oli myöskin syvempi. — Morris-komppania perustettiin v. 1861, kolme vuotta ensimmäisen suuren Lontoon Kristallipalatsissa pidetyn maailmannäyttelyn jälkeen. 1899 poistettiin skotlantilaiset Arts and Crafts-näyttelystä; siitä asti voidaan pitää liikkeen niin paljon kuin sen sisältämää edistystä otetaan huomioon, loppuneen. Kiinan muuri oli rakennettu, uusia vaikutuksia ei katsottu enää tarvittavan, ja tästä lähin alkaa suunnan pitkävetäinen kiihtuminen. Mannermaalla ilmeni näytelmä aivan toisenlaisena, pyöräytävässä tempossa. Kahdessa suhteessa eroaa mannermaan liike huonesisustustaiteen alalla jyrkästi englantilaisesta.

Morris ja hänen piirinsä eivät, kuten on huomautettu, käyttäneet mitä tarkotusperiä tahansa luodakseen uutta taidetta. He eivät tahtoneet rikkoo traditiooneja, enimmänsä edistyneet heistä tahtivat vain jatkaa niitä. Itse Morris'ille oli goottilai-

suus lähtökohtana, siinä hengessä tahtoi hän työskennellä. Ja jos hänen taiteestaan, hänen harvinaisen kokonaisen ja rikkaan persoonallisuutensa kautta, joka kuvastuu siinä kaikkialla, huolimatta noista prämisseistä, todella tuli *uuden aikainen*, ei kuitenkaan mikään itsetietoisen kerskaileva, vaan hillitty, hieno ja siis senvuoksi niin paljon sulavampi taide, niin täytyy myöntää, etteivät hänen jälkeläisensä, joille goottilainen esikuva ei ollut ainoastaan henkenä, vaan suorastaan puustavina, eivät saavuttaneet sen enempää, kuin että heistä tuli hauskoja arkaisteja. Heidän taiteensa on hairahdusta.

Aivan toisin on laita mannermaalla. Vanhoillisuus, joka on ominaista englantilaiselle puuttuu heiltä; liikkeellä on alunalkain silmiinpistävä vallankumouksellinen leima; vanhat *muodot* piti kukistettaman ja uudet sijalle asetettaman, muodot, jotka olisivat karakteristiset meidän ajallemme ja sen ihmisille.

Täytyy muistaa että mannermaan liikkeen melkein kaikilla eri suunnilla keskitytään *muotoon* eikä sisältöön. Uudenaikaisen huonesisustuksen alkutyö ja pohja sosiaalisessa ja hygieenisessä merkityksessä oli hiljaa kehittynyt Englannissa ja tulokset olivat valmiina, ken ne sitten tahtoi omaksua ja ottaa käytäntöön.

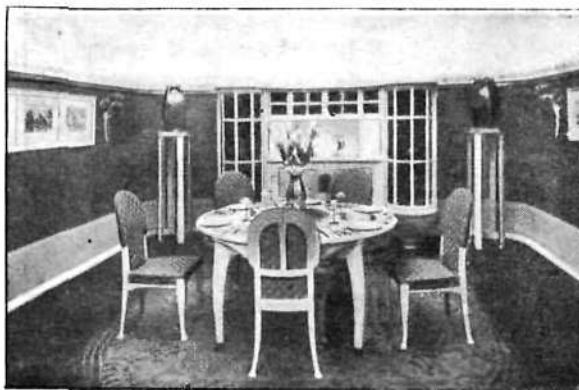
Tuolle yksinomaan tyylinuotoon tähdätylle pyrkimiselle, joka käy niin ominaiseksi mannermaan virtaukselle, antaa lisää eloa juuri se, että se pääasiallisesti kuvastuu näyttelyissä. Uudenaikainen mannermaan huonesisustustaide on ihan viime aikoihin saakka ollut silmiinpistävä *näytteillepano*-taidetta; sen teokset syntyvät joutuakseen näytteille ja jotta niistä annettaisiin julkisia kuvauksi alukemattomissa aikakauslehdissä, joiden uutuu-denkaipuu alituisen vaatii *uutta* ja uutta. — Englantilainen huonesisustustaide on aina pyrkinyt noudattamaan todellisuutta ja käytännöllisyyttä, sen tyyssija ei ole ollut näyttelysali, vaan koti.

Toinen tärkeä eroavaisuus on siinä, että kaikki tällä alalla työskentelevät miehet Englannissa ovat arkkitehtejä, kun taas mannermaalla maalareita ja kuvanveistäjiä, jotka ensi aluksi ottivat johdon käsiinsä. Tämä aiheuttaa vielä lisäksi sen, että suunnan töissä pannaan liian paljon huomiota työn pintakoristeluun kuten ammattimiehiltä voi odottaakin. Muutamat asialliset tiedot, piirretty esitys taidosta — sillä tässä on taitoa, missä rumpujen ja torvien pauhu soi — lyhyt esitys taistelun ensi vuodesta ei ehkä liene vailla mielenkiintoa.

Belgiassa leimahtaa vallankumouksellinen lieska; täällä muutamat liittoutuneet ensin lupaavat toisilleen että joko lahjoittavat maailmalle uuden tyylin tai käyvät perikatoon, voittavat tai kuolevat.

Pieni joukko nuoria maalareita, epätoivoisina taiteensa rajoituksesta, etsivät laajempia aloja toiminta- ja työhalulle, jonka he tunsivat täyttävän itsensä. Silloin Ruskinin opit ja Morris'in teokset tulevat evankeliumina heille, usvat hälvnevät heidän edestään.

Meillä nykyään asuva ja työnskeitelevä A. W. Finch oli se, joka 90 luvun alussa tutustutti Brys-

RUOKASALISTA.

HENRY VAN DE VELDE.

seliläiset ystävänsä englantilaiseen sovellettuun taiteeseen, eräs sikäläinen huonekaluliike, joka oli alkanut tuoda maahan englantilaisia talouskapineita, vaikutti myöskin puolestaan. Osat jaettiin. Lemmen sai kirjain ulkoasun osalleen; Finchistä piti tulla keramiko; interieritaide tuli Henry van de Veldeslottin osalle.

Nyt seuraa kaksi taukoamattoman työn vuotta, ja tapahtuu niin omituisesti, että kun tuo kourallinen nuorta väkeä, josta yhdelläkään ei ole kokemusta ei nimeä, sitten lähtee tekemään maailmaa osalliseksi tuosta uudesta evankeliumista, niin myötäkäyminen seuraa heitä ensi hetkestä saakka. Kuten triumfissa kulkevat van de Velden luomat ensimmäiset huonesisustukset Parisista, mihin ne asetetaan näytteille syksyllä 1896, Dresdeniin, missä ne nähdään seuraavana kevännä. Ne herättävät suunnatonta huomiota; tartuntana leviävät uudet ideat verrattoman paljon voimakkaammin tosin Saksassa, kuin Ranskassa, missä voittamattomina pidettyjen historiallisten kansallistyylien muurit olivat ehkäsevinä tiellä.

Näitä vuosia voidaan pitää uudenaikaisen interieritaiteen alkuna mannermaalla.

Pyydän nyt saada, ennenkuin jatkan, vaikkakin hyvin lyhyesti, johon aika pakottaa, kosketella van de Velden taiteen periaatteita.

Van de Veldellä on — teoreettisesti — ainoastaan yksi johtotähti luodessaan talouskapineita, tapettia, huonetta: *järki*. Hän ei vihaa mitään sydämmellisemmin kuin sen vastakohtaa *mielikuvitusta*. — Logiikan täytyy olla interieritaiteilijan, kuten jokaisen muunkin taiteilijan, niin vieläpä käsityöläisen ja ammattimiehenkin tuki.

Mutta järjellistä interieritaidetta ei hänen mielestään ole vuosisatoihin ollut olemassa. Täytyy kulkea aikojen halki, aina goottilaisuuteen saakka, löytääkseen sen, siinä löytää van de Velde Morrisin.

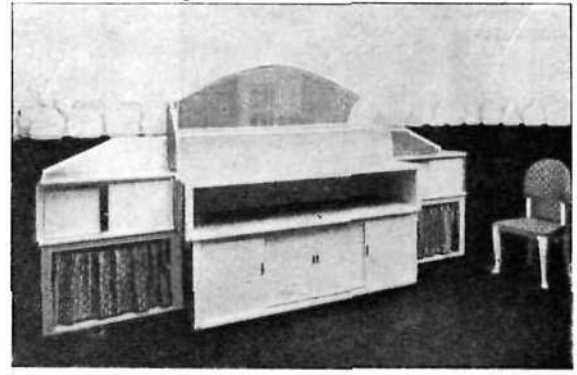
Kaikella, mitä siitä päivin on luotu, on yhä räikeämmässä ja räikeämmässä värissä rappeutumisen leima.

SEURUSTELUHUONE. HENRY VAN DE VELDE.

Järjen asemesta tulee mielikuvitus, mutta vanhuuden heikko ja väsynyt mielikuvitus, joka ei kauemmin voi pakottaa sitä muuhun tai enempään, kuin hautaamaan esineen alkuperäisen muodon aiheettomien, ornamenttikerrosten alle. Aiheettomien: aivan niin, sillä ornamentin ollessa alkuperäisesti symbolisen, joka sisälsi joukkoa tapauksen tai ajatuskulun muiston, oli se nyt tyhjä ja sisällyksetön koriste. Se käy parhaiten esiin siitä, että hyvin voisi vaihtaa ornamentin muutoin samanlaisissa esineissä, näiden itsensä siitä oikeastaan muuttumatta. Etenkin kaksi ornamenttiaihetta on itsepintaisesti pysytellyt aikojen halki, konstateeraa van de Velde: kukat ja alastomat naisruumiit. Niitä on kaikkialla. Mutta sensijaan että Morrisin tavoin tahtoisivat kehittää edelleen goottilaisuuden päivien hyviä traditiooneja, katkaisee van de Velde kehityksen keskeltä ja selittää tahtovansa alkaa alusta. Sillä sanoo hän, uusi järki on toista, kuin vanha järki, ja sitäpaitsi jos päättäisikin kaivaa esiin tuon alkuperäisen järjen siitä ennakkoluulojen ja erehdysten kerroksesta, jonka alle se on haudattuna — ken takaa, ettei se, sittenkuin se lopullisesti saataisiin päivänvaloon, jo olisi kuollut.

Järki on siis ainoa, jonka tulee määrätä miten tuoli tehdään, minkä muodon pöydän pitää saada, ja miten huone pitää laitettaman. Tämähän tuntuu yhtä haavaa erittäin pitkävetiseltä ja erittäin karulta; täytyy lisätä, että se logiikka, jota van de Velde harrastaa on pikemmin puusepän tai kirvesmiehen logiikkaa, kuin mitään tosiymmärryksellistä. Se on pikemmin fyysillistä statiikkaa kuin ymmärryksellistä, jota hän taiteessaan tavoittaa; viivojen ja pintojen tulee olla keskenään tasapainossa, ei yksinkertaisen ammattikokemuksen mukaan, joka opettaa kuinka joku erittäin kestäväksi taattu rakennusosa liitetään näkymättömiin tai havaitaan jonkun toisen samanlaisen vieressä, vaan niin, että eri osat muodostavat ajatukselle

TALOUSKAAPPI. HENRY VAN DE VELDE.

ja ymmärrykselle saman aineen osien eriamättömän kokonaisuuden, kuten maailmansysteemi, kosmos sen itse toteuttaa.

Huolimatta vilkkaista ja armottomista hyökkäyksistään muinaista ornamenttia kohtaan ei van de Velde itse asiassa tahdo minkäänlaista vieraantumistakaan siitä, päinvastoin. Mutta ornamenttiinkin tulee noudattaa järjen lakeja. Sen tulee ensiksikin olla täydellisesti neutraalisen; siinä ei saa olla minkäänlaista yhtäläisyyttä yhdenkään luonnonmuodon kanssa; »stiliseerattu» ornamentti on hänelle yhtä vastenmielinen kuin selvästi naturalistinen.

Ornamentin tulee olla aivan matemaattisen, sen tulee vaikuttaa silmään ainoastaan vivahdustensa kautta aivan kuten musiikin, sen ainoana tehtävänä on selvittää, seurata ja alleviivata konstruktioonia, se on niin sanoaksemme tämän säästystä.

Ja tämän uuden ornamentin, josta on niin paljon kiistelty, joka on nostanut semmoisen pilkan, ivan ja tuomion hyökyaallon, sen on van de Velde itse luonut, se on tuo kuuluisa »belgialainen» eli »Veldeläinen kanta», jonka useimmat ivailijat tosin tuntevat vain matkijain karikeeratuista tai laimentuneista jäljittelyistä, mutta joka itse synnyttäjälleen — yksikään ei voine väittää sitä vastaan — joka van de Veldellä on muoto, joustava ja voimakas, todellinen ja suorastaan käsitettävä johdonmukaisuus, kausaliteetti, jota ei voi jättää huomioon ottamatta.

Mutta veisi liian pitkälle seurata yksityiseikkoja myöten van de Velden teoreettisia selityksiä. Useimmilla aloilla yhtä harvinaisen lahjakkaana luonteena hän on loistavassa ja purevan terävässä esitelmäsarjassa tehnyt propagandaa mielipiteitensä hyväksi; nämä esitelmät ovat julaistut kirjana — ja minä suosittelen niitä asiasta innostuneelle. Yksikään ei ole katuva niihin tutustumista, luulen melkein voivani vakuuttaa sen.

Mutta mitään taidetta ei luoda yksinomaan

MUSIIKKIHUONE JA

AKKUNAPUOLI
MAKUuhuONEESTA.

J. M. OLBRICH.

teorioilla, ja van de Velden omasta ei tosiaankaan olisi myös paljon puhumista, ellei siinä, sen lisäksi mitä hän ohjelmissaan itse vaatii, tulisi näkyviin jotakin enemmän: väkevä, joustava ja harvinainen personallisuus, ja korkealle kehittynyt kauneudenaisti.

Itse asiassa ei hänen oma taiteensa ehkä pitäisi nyt paljoa paremmin paikkaansa kuin se, jota vastaan hän hyökkää, jos hänen omat teoriansa asetettaisiin arvostelun ainoaksi pohjaksi; sillä kieltää ei voi: erehdyksiä on paljon. Ohjelman vaatimuksen konstruktivisesta logiikasta muuttaa hän käytännössä usein sangen omituiseksi; ei ole niinkään vähäisen totta siinä lausunnossa, kun on sanottu, että van de Velde ensin keksi tuolin ja sitten vasta koettaa tehdä siitä käyttökelpoisen. Aina selviää senkautta, että taiteilija huolimatta omista uskollisuuden vaatimuksistaan aineeseen nähden, käyttää kaikkia aineita aivan kuin ne olisivat yhtä samaa metallia. Hänen muotoaistinsa on syntynyt metallia varten, mutta hän käyttää sitä ilman muovailua puuaineessakin. Hänen terveellinen vaatimuksensa, joka tekee hänet niin räikeäksi vastakohtaksi Ruskinille ja Morrisille, hänen teoreettinen vaatimuksensa, ettei mitään yleisteollista esinettä tule tehdä ainoastaan malliksi käsin, vaan että se voidaan koneellisesti enentää rajattomiin paljouksiin, tätäkään vaatimusta ei hän ohjelmassaan ole noudattanut; kun on pidetty hänen huonekalumuotojaan kelpaamattomina tehdastyölle, on hän vastannut, karakteristista kyllä, että hän ainoastaan odottaa uutta ainetta, joka tekee hänelle mahdolliseksi *valaa* huonekalunsa.

Van de Velde on sosialisti kuten nuo molemmat suuret englantilaisetkin. Mutta niin yhdellä, kuin toisellakin taholla näyttää tämä anarkistiselta vilahtava sosialismi olevan hyvin vähän käytän-

nöllistä laatua. Morrisista on Meier Graefe lausunut, että hän pommien asemesta voimakkaalla liikkeellä singahutti ajasta toiseen kaunistekoisen kirjan ihmispaljouteen, missä se pysähtyi erään rikkaan miehen käsiin. Sillä sehän on harvinaista ironiaa, että kaikki, mitä tuo Morris-piiri on luonut huolimatta heidän utopistisesta pyrkimyksestään kansantaiteeseen, on syntymiseen vaadittavien taloudellisten ehtojen takia muodostunut niin kalliiksi, että siitä on tullut harvinainen kuriositeetti, jota vain rikkaimmat ovat voineet hankkia itselleen.

Van de Velde, sosialisti, on sitten joitakuuta vuosia erään saksalaisen suurherttuan palveluksessa ja esiintyy hoviunivormussa vastaanotoissa.

Ei voitane väittää, että van de Velden vaikutus ensi vuosina esiintymisensä jälkeen olisi ollut suotuisa. Tämä taide vaatii paljon suuremman määrän kultuuria harjoittajiltaan, kuin suurin osa niistä nuorista maalareista ja kuvan veistäjistä omisti, jotka intomiehellä antautuivat sille.

Omistettiin ainoastaan kaarteen pintapuolimmat omituisuudet. Mutta luoja alkuperäistä voimaa ja sopusointuista paisumista ei huomaa jäljittelijöillä. Hänen järkiteoriansa viileys kylmyys, selkeys tuntui nuorista myös liian mietityltä, hillityltä. Tahdottiin hämmästyttää. Ja niin ryhdytään kaikenlaisilla eriskummallisilla lisäkeillä maustamaan keitoksia. Yleisölle tarjotaan huonekaluja à la van de Velde, varustettuina mitä kirpeimmillä kastikkeilla. Joku havaitsee eläinluurankojen tutkimisessa sopivan lähtökohdan ja lopputuloksena on hirmuinen luurankodekoratiosi. Joku toinen saa häikäisevän päänäpiston ryhtyä mikroskooppisilla laitoksilla tutkimaan näkymättömiä eläviä. Kullakin on pieni erikoisalansa. Interiörit alkavat tuoksahtaa kiertäville anatomiamuseoille harvinaisuuksineen. Mautto-

RUOKASALI JA ARKIHUONE
HOVISAARNAAJAN TALOSTA.

J. M. OLBRICH.

muus, ennen kuulumaton käsitteiden sekaannus on oven edessä.

Erittäinkin Wienissä kävivät intoilemiset hurjiksi. Tännekin oli kiihko ulottunut, ja eräänä kauniina päivänä teki pieni joukko nuoria ihmisiä hovi-vallankumouksen. Vanhat tyylit olivat ijäksi syrjään sysätyt, julistettiin, ja »modernit» ottivat vastaan kruunun ja voitelun. Vuosi 1898 on merkkivuosi, jolloin yhdeksäntoista nuorta taiteilijaa erosi ja loi oman »Secessioninsa.» Näiden yhdeksäntoista joukossa oli kaksi arkkitehtia: Joseph Olbrich ja Josef Hoffmann.

Kaksi suurta taituria, kaikessa toinen toisensa vastakohtia, Olbrich oikea wieniläinen, hieno, »fesch» — kuten siellä sanotaan — joustava, kevyt, ilman vähääkään raskauttavaa, mutta joka omaa erehtymättömän vaiston, miten kaulanauha juuri nyt pitää solmittaman, ollakseen »up to date» — »kaulanauhataiteilijaksi» on häntä myös pilkalla kutsuttu. Aiheet pyörivät hänen päässään, ne eivät koskaan ennätä kypsyä, ennenkuin uudet ne jo yllättävät; ei koskaan tule mitään vaikeuksia tielle, jotka pakoittaisivat yhtenäisyyteen, hillitsemiseen; luominen on leikkiä ja Olbrich laittaa interiörejä, on sanottu, kuten jotkut uudenaikaiset muotokuvamaalarit, jotka maalaavat muotokuvia yhdellä istumisella, ja edelleen: hänen rakennuksensa tuoksahtavat vielä, kun ne jo ovat valmiita luonnospiirustusten tushi- ja vesiväreille.

Hoffmannin suonissa kiertää raskas, vankka, tanakka talonpoikaisveri; hän on kotoisin Mährenistä; ja hänen taiteessaan on myöskin jonkinmoista talonpojan säveyttä ja kunniallisuutta.

Ensi aluksi oli Olbrich johtavana.

Ollen ainoastaan joitakuuta vuosia yli kahdenkymmenen annetaan hänelle — senjälkeen, kuin

hän pienellä Secessionirakennuksellaan yht'äkkiä teki itsensä kuuluisaksi — ylenmäärin tilauksia. Niitä sataa satamalla: rikkaiden tehtailijoiden huvilatilauksia Wienin läheisyyteen; sisustuksia, yksityisiä huonekaluja ja kaikenlaista mikä vain kuuluu arkkitehdin työalaan. Tästä lähtien on Olbrich myyty mies; menestys ei suo hänelle enää ikinä levon aikaa.

Wieniläisten onnettomuus — on Hoffmann keran lausunut — on heidän lahjakkaisuutensa.

Lausunto on sitova ja luulempa, myöskin tosi.

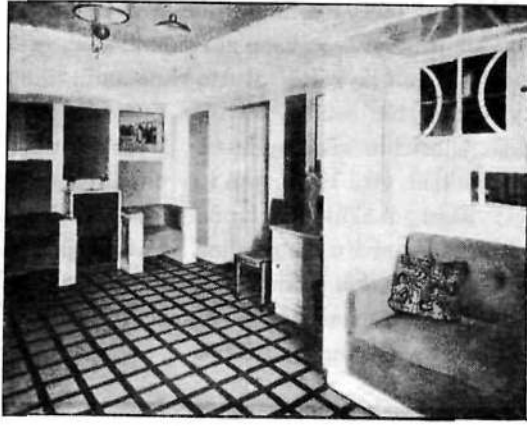
Olbrichin onnettomuus on ainakin varmaan ollut hänen lahjakkaisuutensa *kerkeys*. Nuo aivot, alituisen herkät vaikutuksille, sulattavat kaikki ja ensi hetkessä uudistavat ne taiteessaan.

Lopputulokseksi ei voinut tulla muu, kuin se mikä tuli: soraääni, hirveä sekamelska, sotku kaikesta maan ja taivaan välillä aina egyptiläisestä arkkitehtuurista van de Veldeen saakka.

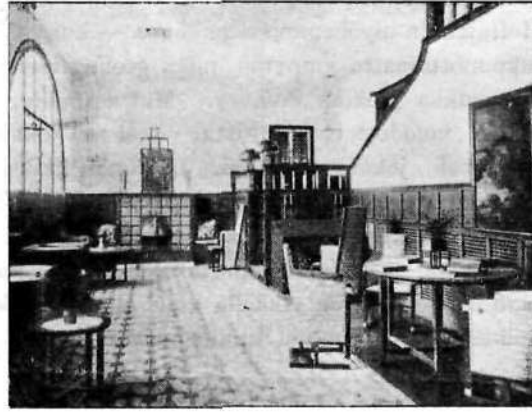
Näitä molempia ensi aluksi eniten.

Mutta van de Velden »matemaattinen suunta» muuttuu Olbrichin käsissä aivan toiseksi, kuin miksi se oli tarkoitettu; syntyi samanlainen eroavaisuus kuin erään Wagneroopperan ja Suppen operetin välillä. Ja näiden näennäis-belgialaisten kaarteiden ympäri ripustaa wieniläinen englantilaisten kukkaskoristeita; hänen ensimmäisissä interiöreissään kahlataan ruusuissa; ja niihin upotaan. Niitä puhkeaa kaikkialla: kudottuina oviverhoihin, tuolimattoihin, veistettyinä puuhun, taottuina metalliin ja lasiin puhallettuina ympäri — sähkökruunujen liekkejä. —

Siitä syntyi päättymätön mielialojenpunonta, sanomattoman väsyttävä vaateliaisuudessaan. »Aatteita» on, kuvaavaa kyllä, nimenä eräällä pienellä albumilla, jossa Olbrich ensi kerran toi julki-

HERRANHUONE JA

HALLI, TOHTORI JOSEF HOFFMAN
SPITZERIN HUVILASTA WIENISSÄ

suuteen kokoelman piirustuksiaan ja valmiita töitä. Kaikessa tuli olla »tunnelmaa». Tuolin tuli olla lyyrillinen runo; rakennuksen drama.

Wienistä kutsui Hessenin suurherttua Olbrichin, kuten tunnettua, jo vuonna 1899 Darmstadtin järjestämään hyvin kuuluisaa Mathildenhöhen taiteilijasiirtolaa — tuohon työhön, jonka itse osaaottaja juhlallisesti julisti uuden taiteellisen ajan jakson lähtökohdaksi.

Dramstadtissa Olbrich jatkaa vaikutustaan laajemmilla aloilla, mutta samaan suuntaan kuin ennenkin. Hänen taiteensa on kokonaan valikoitua mutta siinä ilmenee pyörryttävä varmuus ja brio. Vuodet luonnollisesti ovat tuoneet mukanaan jonkun tietyn kuvastuksen, mutta tässä on laita niinkuin ennenkin: eivät mitkään säännöt, ei mikään luja eikä pysyvä periaate johda hänen toimintaansa: kaikki ovat mielijohteita; toisen kerran se onnistuu, toisen kerran menee myttyyn. — Kuitenkin tulee ottaa huomioon, että interieritaide kumminkin on se ala, jolla Olbrich paraiten suoriutuu — paremmin kuin oikeana arkkitehtinä, ja hän saattaa luoda niin ihania luomia kuten ruokasali hovisaarnaajan talossa, jonka myöhemmin esitän. Mutta kuinka emme kaipaakaan yleensä tästä naisellisen hermostuneesta ja rauhattomasta taiteesta englantilaisten miehekkään ylpeään yksinkertaisuuteen, van de Velden ankarasti hillittyyn itsevoipaan voimaan. —

Olbrichin kotikaupungissa, Wienissä, Itävallassa, muuttuu asema kuitenkin, melkein välittömästi Olbrichin katoamisen jälkeen hyvin radikaalisella tavalla. Hurjistelemisten jälkeinen päivä oli tullut; fantastisten hämmennysten jälkeen juodaan, kiihoittavien liköörien asemasta lähdeveden tavoin poreilevaa soodaa. Tuli elpymisen aika, rappeutumisen katumisen — tuskan aikakausi. Vieläpä selvittää — — —

Nyt tulee Hoffman antamaan suuntaviivat.

Hän oli perinpohjin seurannut Olbrichia, vaikkakin jo alun alkain osoittaen suurempaa hillitsemistä kuin tämä. Omat kokemukset näyttävät hänelle tien; arkkitehti ja kirjailija Adolf Loos'in tutkimukset vaikuttavat lisäksi, parin vuoden kulluttua näemme Hoffmanniin keskittyvän kukoistavan interieritaiteen, jolla ei ole mitään yhtäläisyyttä alkuperäisen olbrichilaisen kanssa.

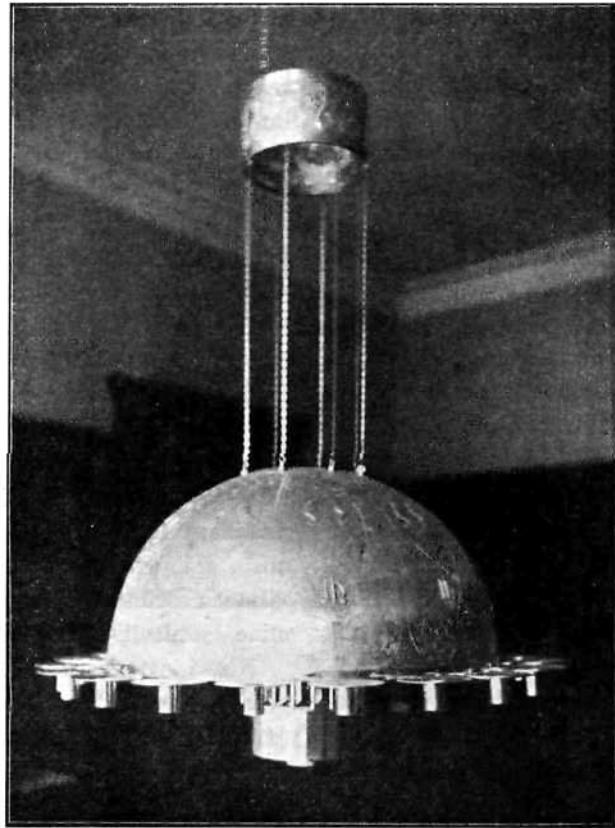
Englantilaisten vaikutus on tehokkaampi; skotlantilainen joukkue, joka on Secessionia oivallisella tavalla vienyt eteenpäin vapauttaa mielet suorien viivojen merkityksestä, on ikäänkuin mallina ornamentin oikeassa käyttämisessä, ja niinkuin kuvana sitä suuriin pintoihin asetettaessa. Mackintoshjoukkueen mieltymys valkeaan väriin tarttuu Hoffmanniin; hän käyttää siitä lähtien interiereissään melkein yksinomaan valkeata — ja mustaa, tulee lisätä; tuota yksinkertaista väriluonnosta elähyttää japanilaiseen tapaan sinne tänne säästään asetetut pinnat voimakkaine, taittumattomine, sotilaallisine väreineen.

Niissä interiereissä, jotka Hoffmann viimeisimpien vuosien kuluessa on sisustanut, jotka suurimmaksi osaksi ovat hänen itsensä rakennuttamissa, Wienin laitakolkassa, Hohe Wartella sijaitsevilla huviloissa, niissä huoneissa lepää ihastuttava *sivistyksen* leima, hienon, oikean sivistyksen, joka halveksii kaikkea turhanpäiväistä rihkamaa, vaatimattomuuden ja kunniallisuuden leima, kaikkea teeskentelyä vailla. Nuo yksinkertaiset interierit eivät näytä muulle kuin mitä ne ovat: nykyajan kulttuuri-ihmisten koteja. Vaikutus, jonka saa kun astuu johonkin noista huoneista, ajatus, joka heti johtuu mieleen on: täälläpä olisi verratonta elää ja asua! Ja parempaa kiitosta ei minun mielestäni interieritaiteilija voi saada.

Muodollisesti saavat nuo interierit omituisen leimansa sen kautta, että kaikki ei-suorat viivat ovat armottomasti pannaan julistetut; luulenpa että

turhaan saa etsiä löytääkseen yhtään kaarosta Hoffmannin myöhemmissä luomissa — kuitenkin lukuunottamatta ympyrää, mikä geometrinen kuvio paikka paikoin esiintyy. Mutta muuten on kaikki muodostettu suorista viivoista, jokainen huonekalu, jokainen paneeli. Ja tämän lisäksi on vielä toinen omituisuus: pienoisosat eivät vaihda muotoaan; niissä ei ilmaannu laajenemista eikä supistumista; tuolinjalan läpileikkauspinta on kauttaaltaan sama, niin ylhäällä kuin alhaalla; pienu kulkee alusta loppuun muuttumattomana.

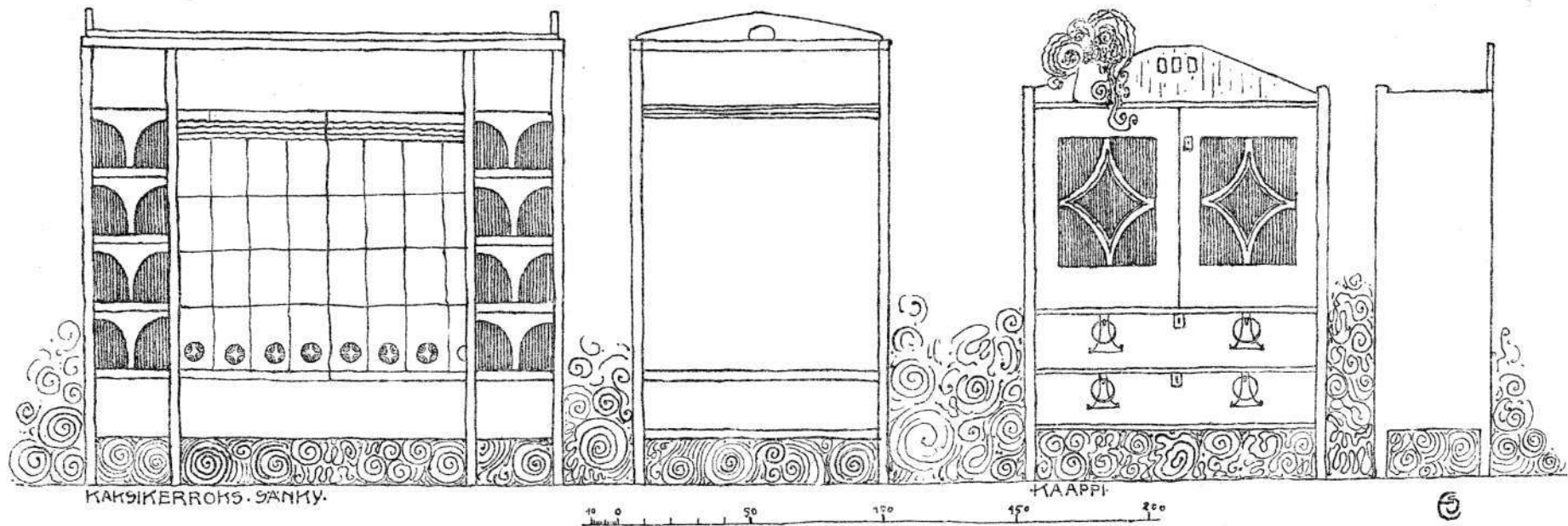
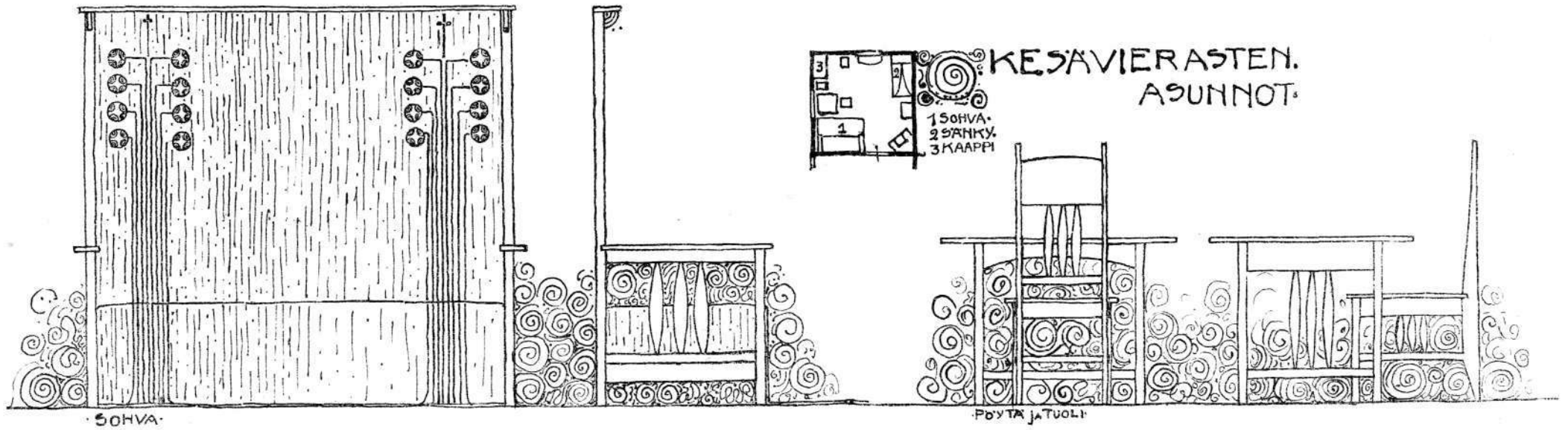
Kaikki tämä tekee hyvän, levollisen ja järjestyksellisen vaikutuksen — joskaan ei voida kieltää, että se samalla tuntuu jäykältä. Mutta ennemmin tämä jäykkyys kuin tuo sekava viivojen punonta ensimmäisessä, Olbrichin aikakaudessa. Myöskin tulee ottaa huomioon, että Hoffmann itse pitää nykyistä muototyylään ikäänkuin läpikäyvästä tyylinä, »nutz-stil»; oltiin syöty liian paljon muotoja, ja nyt täytyi terveyden takia pitää itsensä vähällä ruualla. Jotenkin tähän tapaan voi tuon asian käsittää. Se on parantava ravintojärjestys. — (Jatk.)

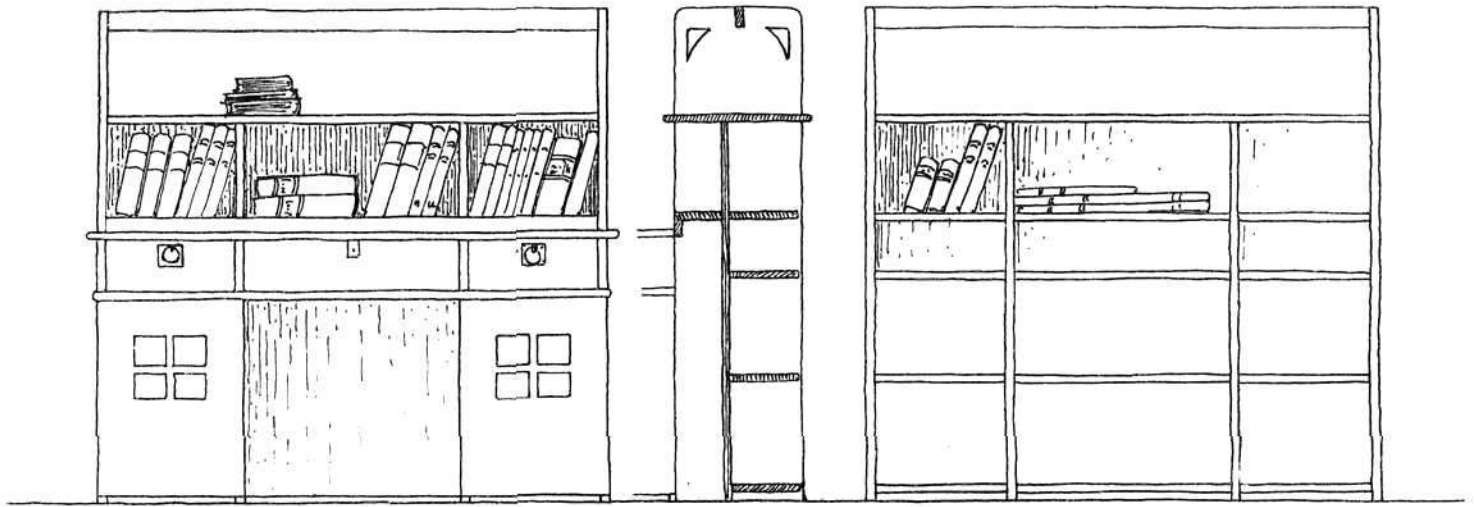

LAMPPU.

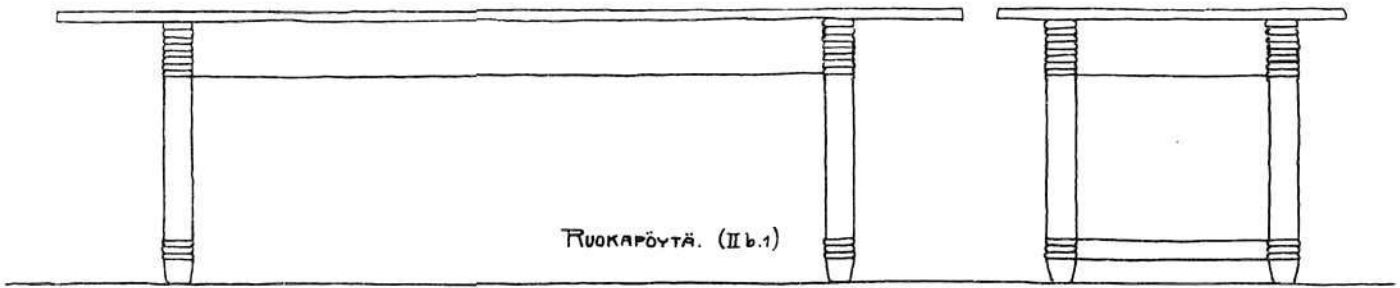
ARKKIT. JARL EKLUND.

TYÖN SUORITTANUT
VELJEKSET HONKALINNA.

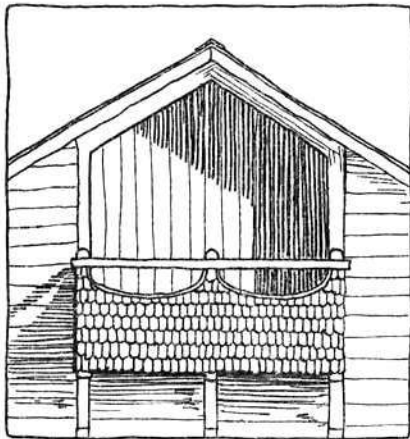

KIRJAHYLLY. (Kuvaliite 5, II b.)

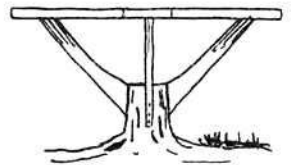

RUOKAPÖYTÄ. (II b.1)

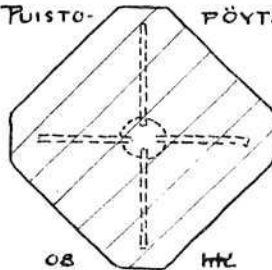
10 0 50 100 150

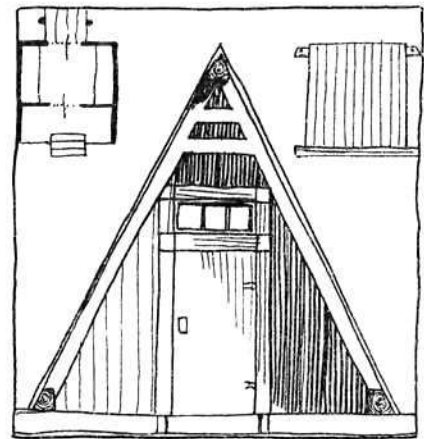
AURINKOKYLPEYPAIKKA.

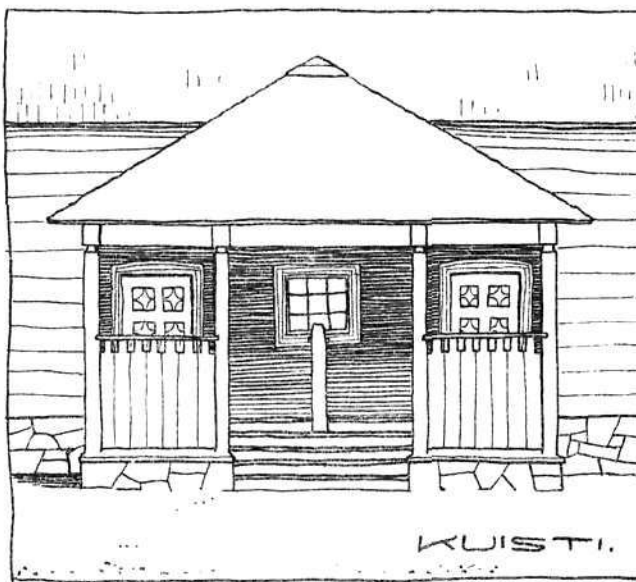
PUISTO-PÖYTÄ.

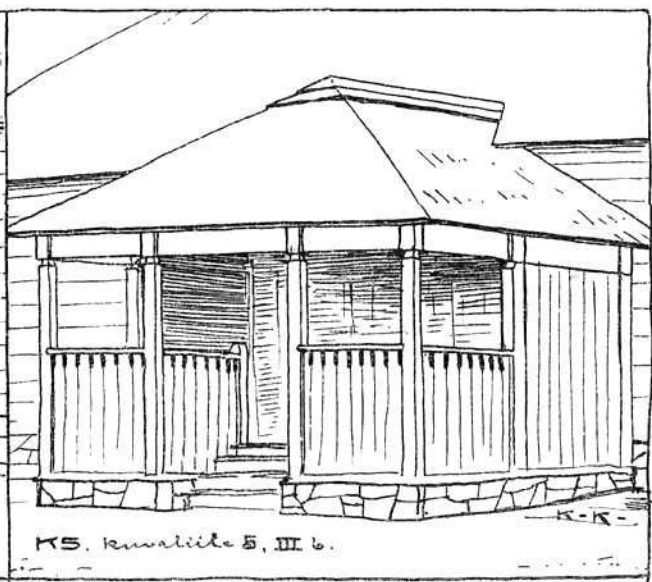
08 HK

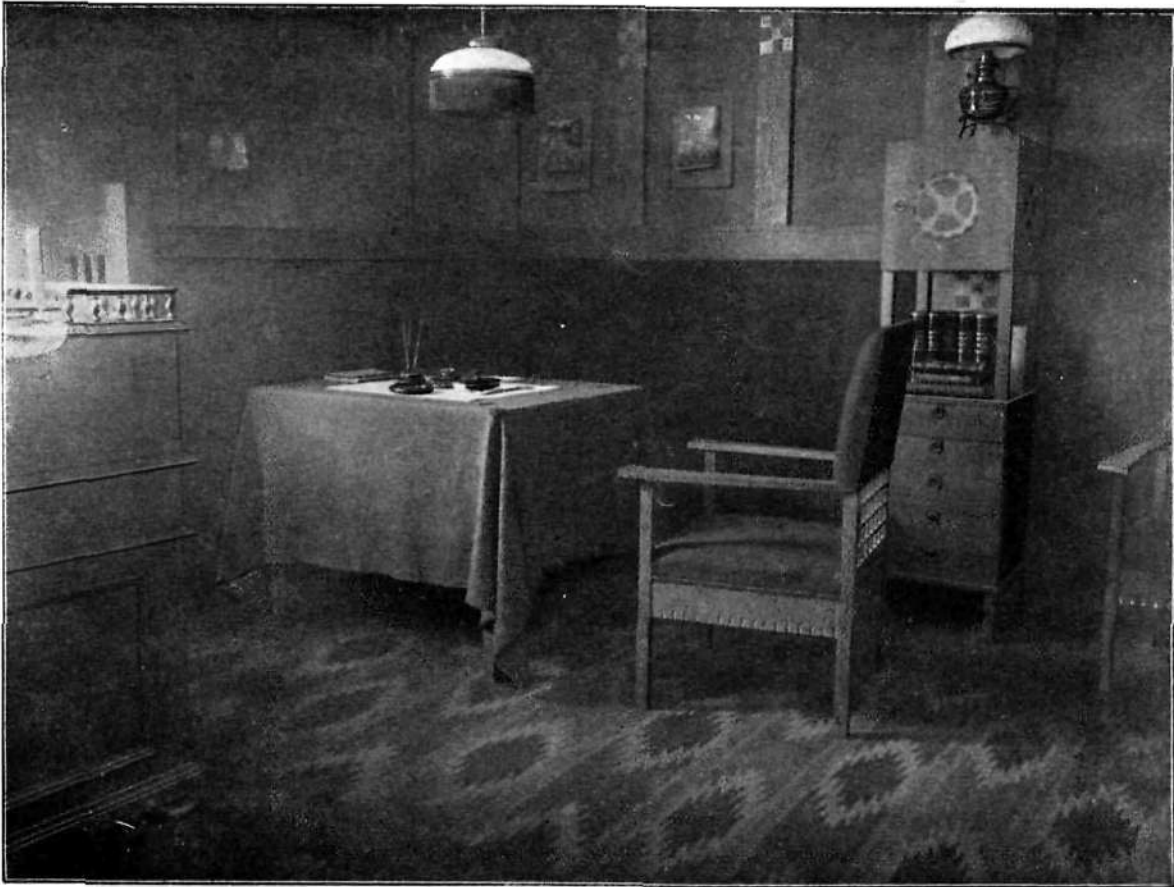
LAUTALA-UIVA-UIMAHUONE.

KUISTI.

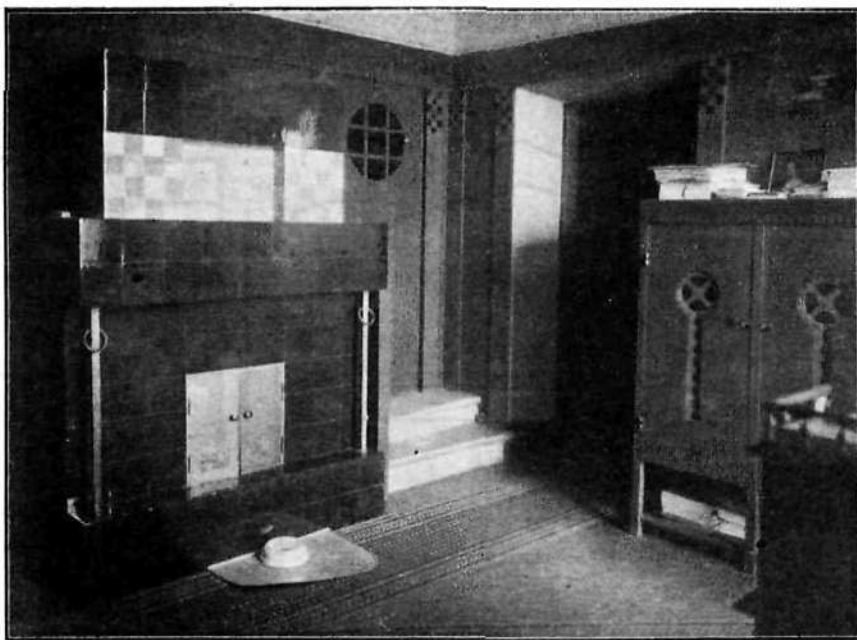

Ks. kuvaliite 5, III b.

SORTAVALAN KANSALLISPANKISTA

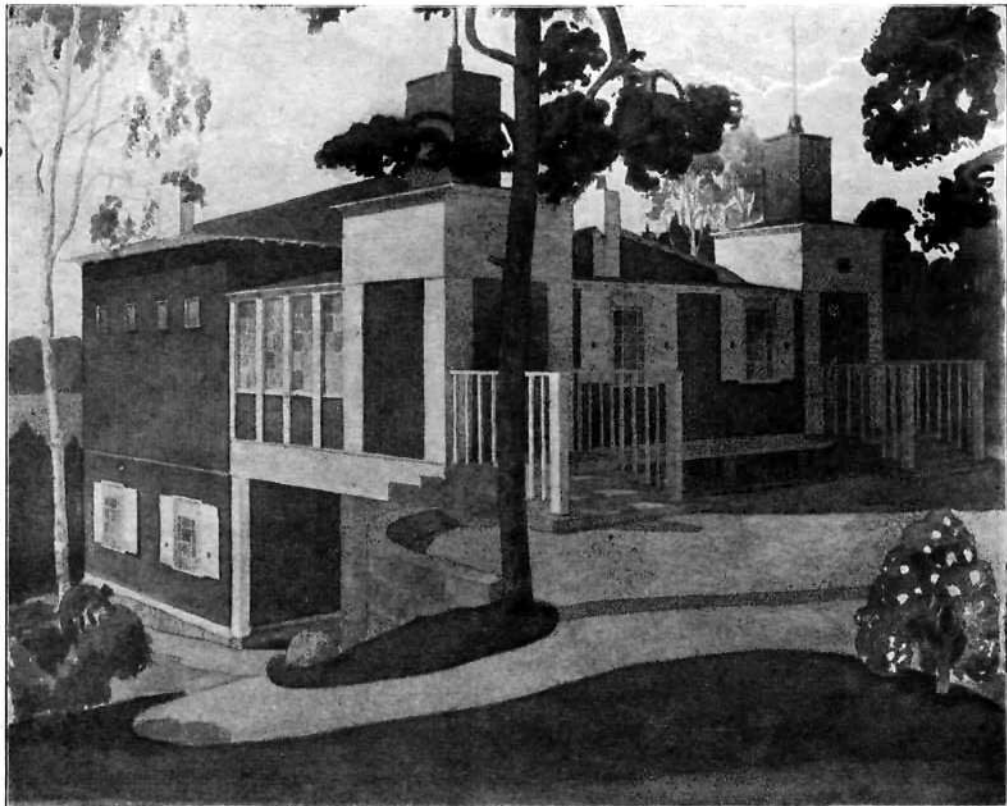
ARKKIT. JARL EKLUND

SORTAVALAN KANSALLISPANKISTA

ARKKIT. JARL EKLUND

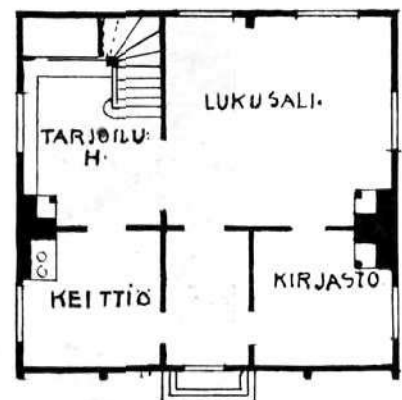

OITBACKAN NUORISOSEURAN TALO
KIRKKONUMMELLA.

ARKKIT. JARL EKLUND.

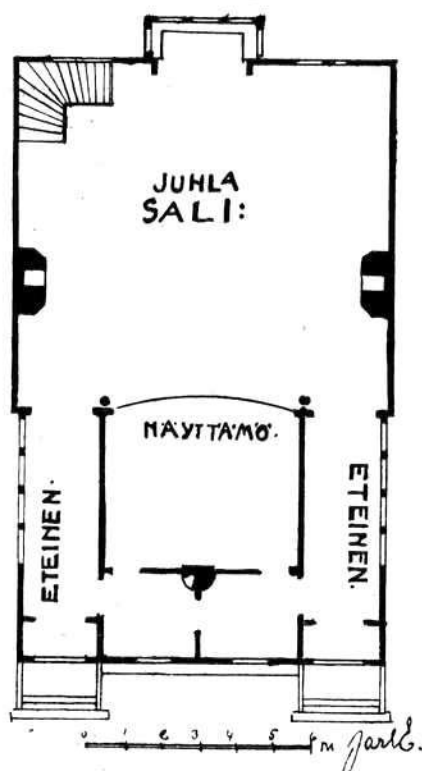

LÄPILEIKKAUS.

POHJAKERROS.

Oitbackan Nuorisoseuran talo Kirkkonummella.

Talo tekee kokonaisuudessaan erittäin miellyttävän vaikutuksen. Fasaadit ovat luontevat ja hauskat ja osottavat tekijänsä omaavan hienoa taiteellista makua. — Pohjasovitus on hyvin onnistuneella tavalla ratkaistu, erittäinkin kun ottaa huomioon, että rakennus on syntynyt vanhasta makasiinista, joka on saanut jäädä seisomaan entiselleen. Tästä johtuu myöskin se omituisuus, että näyttämö on pääsisäänkäytävien välissä eikä niitä vastapäätä, kuten tavallisesti. Pohjakerroksessa sijaitsee tarjoiluhuone, jonne portaat johtavat suorastaan juhlasalista, sen vieressä lukusali, joka samalla on ravintola-huoneena ja sitten keittiö ja kirjastohuone. Tämän kautta voidaan pohjakerros kokonaan eristää juhlasali-kerroksesta ja käyttää arkisin omaan tarkotukseensa.

Kesävierasten asunnot.

(Jatkoa edell. n:roon).

Rakennuksien kuntoonpanossa on hyvä huomata vielä eräs seikka. Useimmassa rakennuksessa on katonharja niin korkealla, että vinttiin rakennuksen päädyn kohdalle voi tehdä pienen huoneen, joka sopii erinomaisesti makuuhuoneeksi. Kun se on aijottu yksinomaan kesäasukkaita varten, ei siihen tarvita muurata tulisijaakaan kunhan vaan tehdään tiiviit seinät esim. pontatuista lankuista. Huoneen katto voi vesikaton mukaan saada taiteutun muodon, joka on vain eduksi huoneen sisustan näölle. Molemmiin puolin huonetta jää vaateaitoiksi sopiva tila, joihin vievät ovet makuuhuoneesta taikka avovintin puolelta. Jos vinttitilaa tällä tavoin käytetään hyödyllisiksi huoneiksi, tulee sinne olla alhaalta sopivasta paikasta, kernaimmin eteisestä lähtevä porras, joka tilan säästämiseksi saa olla jokseenkin kapea jopa jyrkkäkin. Jos vinttihuone on tulisijalla varustettu ja lämpimänpitävä, voidaan portaat siune johtaa suorastaan salista tai päivähuoneesta, joka sen kautta saa kodikkaamman ja vilkkaamman näön. Rakennuksen päätyyn on mukava laittaa paitsi vinttihuoneita myöskin balkongin tapaisia ulokkeita, jotka voi järjestää aurinkokylpypaikoiksi. (kts. kuvalliitettä).

Huoneet, jotka kulloinkin aijotaan kesävieraille vuokrata, kaipaavat useimmassa tapauksessa erikoista sisustamista. Seinien paperoimista voitane tässä tuskin ollenkaan suosittaa, sillä tapetit,

jotka yleensä ovat puurakennuksissa epäkäytännölliset ja vaativat alituista uusimista, tuskin ollenkaan kestävätkä näissä huoneissa, joitten lämmitys talvisaikaan jää tavallista epäsäännöllisemmäksi. Sen sijaan voidaan seinille saada hauska näkö toisella, käytännöllisemmällä tavalla. Seinähirret piilutaan huolellisesti taikka höylätään ja saumat rivetään niin, ettei saumaan jää rumia tappuratukkoja eikä lomiamia. Hirsien halkeamat kitataan ja seinät »valkaistaan» sitte hiukan kellervällä tai vihertävällä vesivärillä. Seinän aliosa kaipaa sentään erikoista verhoa. Siihen sopii ohut, 115—190 cm. korkea laudoitus, jonka ylärajaan voidaan varsinkin päivähuoneessa eli salissa tehdä ympäri huoneen kiertelevä hyllylauta. Kaappien y. m. korkeiden huonekalujen kohdalta jätetään kumminkin hylly pois. Tällaista laudoitusta käytettäessä on vain pidettävä huoli, ettei sen taakse jää epäsiistejä syöpäläispesiä ja että kaikki pääsytiät sen taakse ovat tukossa. Laudoitus maalataan yläseinää tummemmalla öljyvärillä, joka sointuu hyvin yhteen lattian värin kanssa tai on samannäköinen kuin se. Seinän aliosassa voi jotenkuten käyttää paperoimistakin siten, että yllämainitulle korkeudelle laaditaan hylly tai puinen lista, josta alaspäin pingotettu vahva pahvi verhotaan yksivärisellä tapetilla, tai maalataan vesivärillä. Laipioon sopii, jos pelkkakerta on tarpeeksi jäykkä, karvoilla tai akanoilla sitkistetty rappaus, jonka hiukan sei-

nille taipuvat syrjät rajoitetaan kapealla ja siileällä puulistalla. Pelkkojen alapuolelle naulattu laudoitus on myös hauskannäköinen laipio, jos se tehdään esim. niin, että leikkaus siitä on tällainen:
██████████████████████ Laipioon sopii seinien yläosan väri taikka aivan valkea kalkkiväri. Lämpikuultava vernissaus tavallisessa paneelilapiossa on epämiellyttävä.

Kesävierailla ei useinkaan ole tilaisuutta tuoda omia huonekalujaan kesäasuntoonsa. Vaillinainen maalaiskalusto ei kumminkaan häntä sellaisenaan tyydytä tai vedä puoleensa. Tämänkin epäkohdan voi verrattain helposti korjata. Kaikki rikkinäiset karmituolit viedään romukasaan ja sijalle tehdään yksinkertaisia penkkejä, joilla tulee olla noin 45 cm:in leveys. Joku hauskannäköinen karmituoli sentään korjataan ja maalataan muun kaluston väriksi. Maalla ei ole harvinaista, että huoneet verrattain vähäisen käytännön takia ovat riittä-mättömästi kalustettuja. Silloin sopii sekä kesävieraita, että omiakin tarpeita varten valmistaa aivan yksinkertaisia mäntypuusta tehtyjä huonekaluja, siihen tapaan kuin tämän n:on kuvaliitteissä on ehdotetu. Makuuhuoneen kalusto sopii esim. sellaisiin makuuhuoneisiin kuin viime n:on kuvaliitteen pohjapiirroksissa I b. ja III b. Pohjapiirroksen I b. selitykseksi olkoon mainittu, että siinä eteisestä oikealla puolen oleva työskentelykomero saisi erikoisen viehätysten, jos sen lattia kohoisi pari askelta ylemmäksi eteisen lattiaa. Sen ja eteisen välillä ei tarvita ovia, ainoastaan liinaiset verhot. Työpöydän vasemmanpuoliselle seinälle sopii seinään kiinni rakennettu kirjahylly, akkunanvastaiselle seinälle sohva tai lavitsa. Pohjapiirroksen II b merkitty penkki 2 voidaan jatkaa pihanpuoliseen akkunaan saakka, jolloin pöytä voi olla vastaavassa määrässä pitempi.

Maaliksi näihin huonekaluihin sopii tavallinen öljyväri, mutta hauskan värin saa myös siten, että petsivärin päälle sivellään ohuesti liinaöljyvernissaa, johon on nimeksi sekotettu pohjaväriin viihtävää maalijauhetta. Lakeeraus petsivärin suojana on epäkäytännöllinen ja ikävä.

Siirrymme näistä sisäpuolisista korjaustoista katselemaan rakennuksen ympäristöä, vastaako se siisteyden ja hyvän aistin vaatimuksia. Sielläkin ilmenee tilaisuuksia moneen edulliseen paranteluun. Kesävieraan asunnolle voidaan aidata erikoinen pihamaa, johon voi istuttaa muutaman ryhmän syreeni- tai marjapensaita. Portaalle vievä käy-

tävä hiekoitetaan ja piha-aitaan tehdään pien-erikoinen portti tämän käytävän kohdalle. Porttini pieleen istutetaan joku puu. Jonnekin läheisyyteen varataan tilaa kyökkikasvitarhalle. Pidetään huoli, että asunnosta on mukava polku maantielle ja venevalkamaan, niin ettei esim. tarvitse kulkea karjapihain tai likaisten kujien kautta. Tätä kaikkea tarvitsee jokainen asunto ilmankin sitä, että se olisi ajottu kesävieraille.

Kaupungista maaelämän rauhaan pääselle kesävieraalle on luonto ja luonnon vapaudessa oleskelu pääasia; siksipä hän ei maalla kaipaa mitään mahdollisimman täydellistä asuntoa ja kaikkia sellaiseen kuuluvia mukavuuksia kuten kaupungissa. Jos kesäasunto on vaan siinä kunnossa, että kaikki suorastaan vastenmielinen ja kiusallinen on siitä poistettu, niin on kaikki hyvin. Monessa seuduin ei tosin itse luonnolla ole tarjottavana mitään erikoista viehätystä. Valoa ja raitista tuulta on kumminkin kaikkialla ja silloinpa voidaan keino-tekoisesti, vähillä keinoilla saada ulkona oleskeluun niin paljon viehätystä että se hyvin viihdyttää. Lähellä kartanoa on joku metsikkö: tehdään sinne esim. keinu tai pari istuinlautaa ja pöytä, niin sinne tekee jo mieli tuon tuostakin pistäytymään. Siro uimahuone, lystikäs puutarhamaja, jokunen ulkoilmaan laitettu voimisteluteline tai -tanko, vene, leikkikenttä j. n. e. ovat omiaan houkuttelemaan luonnon helmaan, ja silloin alkaa kesävieras pitää ympäristöstään, vaikkei sillä erikoisia merkisyyksiä tahi luonnonkauneuksia olisikaan.

Tämän kirjoituksen tarkoituksena on ollut osaksi opastaa maaseutulaisia kesävieras-asuntojen järjestelyssä, osaksi myöskin huomauttaa kesävieraalle, mitä he voivat maalaisoloilta kohtuudella vaatia, sillä se on heidän vaatimuksensa ja asiansuhteensa, joka lopultakin tässä suhteessa jottaakin saa aikaan paremmin, kuin mitkään kehoitukset. Tässä on mielestämme kaupunkilaisille, sivistyneille sopiva tapa ajaa yhtä sivistystehtävää, kansan taideaistin kohottamista, sillä tätä asiaa käsitellessämme olemme koko ajan salaisesti toivoneet, että tätä tietä, todellisten yhteiskuntailmiöiden pohjalle perustamalla vieläpä aineellisiin etuihin vetoamalla kenties voitaisiin kerrankin huomattavammassa määrin raivata tietä todellisille taideharrastuksille rahvaan keskuudessa ja syventää ja oikaista sen käsitystä taiteen laadusta ja tarkoituksesta.

Kontio.

Kotitaiden III:n sisällys:

Vähän Louis ja Eva Sparren taidenäyttelystä, kirj. L. Wennervirta, 6 kuvaa. — Uudenaikainen huonesisustus- eli interööri- ja taide, kirj. Gustaf Strengell, 12 kuvaa belgialaisesta ja wieniläisestä huonesisustuksesta. — Sortavalan kansallispankista 2 interöörikuva, arkk. Jarl Eklund. — Lamppu, arkk. Jarl Eklund. — Oitbackan Nuorisoseuran talo Kirkkonummella, arkk. Jarl Eklund. — Kesävierasten asunnot, kirj. Kontio, 2 liitekuvaa: maalihuonekaluja.

P. Sidorow

Suomalainen Kalustokauppa Osakeyhtiö

Suomen suurin konekauppa!

::: Konttori ja Koneäyttely :::

Helsingissä, Aleksanterinkatu n:o 7
(entinen Vaasan Pankin huoneisto, vastapäätä Yhdyspankkia.)

Suorittaa oman insinöörin johdolla täydellisiä konelaitoksia kaikilla aloilla, joista mainittakoon: täydellisiä sahaitoksia, myllyjä, meijereitä, puuseppätehtaita puumassatehtaita y. m.

::: Pyytäkää erikoistarjous! :::

Sanduddin Tapetti- & Mattoliike

Helsinki P. Esplanaadik. 25 telef. 49 79
on maamme vanhin, suurin ja ajanmukaisemmin järjestetty erikoisliike

Tapetti ja Mattoalalla

Haaraosasto Wiipurissa Aleksanterinkatu 19 telef. 13 05

Levittäkää Kotitaidetta!

HELSINGIN PUUSEPPÄTEHDAS

Lastenkotok. 5 **OSAKEYHTIÖ** - Helsingissä -

Sähköosoite:
PUUSEPPÄ
Puhelin 13 55

Valmistaa
**Huonekaluja,
Konttorin-,
Kirkkojen-,
Puotien- y. m.
sisustuksia.**

Ikkunoita, Ovia, Parkettilattioita sekä kaikkia puuseppäalalle kuuluvia töitä.

ERIKOIS-LIIKE

TAITEELLISILLE

UUTUUKSILLE

Tapettien,

Friisien

ja

Linoleumien alalla

HELSINGIN UUSI

TAPETTI LIIKE.

UNIONINKATU 28.

W. Salvén

Puhelin 924.

Suomen Käsityön Ystävät

Unionink. 23 — Puhelin 22 20.

Myy ja järjestää kaikenlaatuisia koruompeluja, kuin myös kutomatöitä.

Suomen Kultaseppä-O.-Y.

Aleksanterink. 15.

Edullisin kulta-, hopea- ja uusia hopea y. m. esineitten osto- ja tilauspaikka.

Huokeimmat hinnat!

Myymlöitä: Turussa Aurank. 12; Tampereella Kauppak. 8.

Westerlund & C:o

Telef. 11 17 Helsinki Telef. 11 17

Parhaimpia Kone-, Sylinteri- y. m. öljyjä. — Konsisteerirasvaa, Vaseliiniä, Tärpättiä, Pakninkia, Konehihnoja,

Trasselia, Nuuraa, Presenninkiä, Ulkolaisia puulajeja, Liimaa, Armatuureja, Ruis-kuja y. m.

Hietalahden Osakeyhtiö

Höyläys-, Puuseppä- & Huonekalutehdas, Verhoilu- & Koristetyöpajat.

Helsingissä, Hietalahdenrannan ja Nuoranpunojankadun kulmauksessa. Puhelin 48. Huonekalunäyttely Nuoranpunojankadun 1 & 2:ssa.

Suomen Väri & Vernissatehdas Osakeyhtiö

Etelä Esplanadinkatu 8 Helsinki Haaraosastoja:
Puhelin 85 Porissa, Viipurissa ja Turussa

Englantilaisia, ranskalaisia, hollantilaisia ja saksalaisia Suurin varasto kaikellaisia kuivia ja tuoreita värejä,
piirustusaineita, harppilaatikoita, piirustuslautoja, vernissoja, öljyjä, lakkoja, sutija, liimaa y. m.
tussia, vesivärejä y. m. y. m. maalarin tarpeita.

Jälleenmyyjille edullisin ostopaikka.

JOHAN ERICSSON

PUUSEPÄNTEHDAS JA
HUONEKALUJEN TAIDEATELIEERI
HALLITUSKATU 14.

Sekä puisia että teräksisiä
HIHNAPYÖRIÄ,
oikeita Jenkins Venttiiliä,
CARBORUNDUM KIVIÄ,

Kaikellaisia 1:ma
KONEHIHNOJA
ÖLJYJÄ

ja voiteluaineita, trassella,
letkuja ja pakninkia.

Osakeyhtiö T. E. CRONVALL.

*Kotitaiteen vanhoja vuosikertoja saapi
lehden konttorista Huvilak. 5. Hinnat:
vuosik. 1907 ja 1906 Smk. 9:—, vuosik.
1905 ja 1904 Smk. 6:—, vuosik. 1902
Smk. 8:—. Kansista 2 mk. lisämaksu.*

S. Vuorio

Maalariliike ja
Tapettikauppa

Aleksanterinkatu 9. Helsinki.

Viiniläinen Huonekalu-Varasto

Rydman & Co

Aleksanterink. 11.

Kaikenlaatuisia huonekaluja, kankaita, verhoja,
uutimia, mattoja y. m.

Erikoisosasto amerikalaisia konttorihuone-
kaluja.

Th. Wulff Paperi- ja Piirustus- tarpeiden kauppa

Helsingissä - Pohjois-Esplanadinkatu 43.

Kaikenlaatuisia 1:ma Piirustustarpeita

Halvimpiin hintoihin.

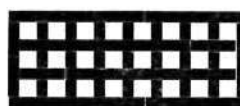
Kotitaide jokaiseen kotiin!

Hyvin lajiteltu varasto:

Tapetteja, reunuksia,

korkkimattoja ja

rullakartiineja

Viipurin Tapettikauppa

KARL LAGERBLUM

Helsingissä Aleksanterink. 50.

Tel. 20 94.

K. LINDROTH'in

KORISTE- JA RAKENNUS-

TAKEITTENTEHDAS

Helsinki - - Tel. 24 95.

Valmistaa takorautatarpeita niinkuin
kattokoristeita, porraskäytävä-
ja veranda-aitoja, porttia, palo-
tikapuita sekä kaikkia I:sen luokan
sepänliikkeeseen kuuluvia töitä,
esim. Takorautaisia hauta-aito-
ja ja ristiä, puutarha-aitoja,
kynttiläkruunuja y. m.

Helsingin Sementti- & Asfalttiliike

JOHN NORDBERG

Puhelin 40 03.

Tekee kaikkia sementti- ja asfalttialaan kuuluvia töitä ympäri koko maan. Kohtuulliset hinnat.

JULIUS TALLBERG

Varasto uudenaikaisia huonekaluheloja

Kullattua KUPARIA, MESSINKIÄ, NIKKELIÄ y. m.
Eri malleja piirustusten mukaan toimitetaan mitä pikimmin tehtaalta

Erilaatuisia huonekalulukkoja

Rokkolan hyväksi tunnettua PEILILASIA määrättyissä suuruuksissa suoraan tehtaalta.

Juho F. Aaltosen

Tapettikauppa

P. Esplanadinkatu N:o 7. - Puhelin 33 65.

Varasto aistikkaita tapettia kaikista KOTI- ja parkaimmista ULKOMAAN tehtaista. — Friisiä, reunuksia, kullalistoja, korkkimattoja, pinkopaperia ja — — -pahvia y. m. m. m. — —

Rakentajat huom.! ■ ■ **Rakentajat huom.!**

Hyviä rakennustarpeita:

vasoja, parruja, hirsiä, riukuja, lankkuja, lautoja, telinelankkuja, halloja y. m. myy

Helsingissä, Vilhonkatu 5.
Puhelin 37 56.

Niilo Ahlgren

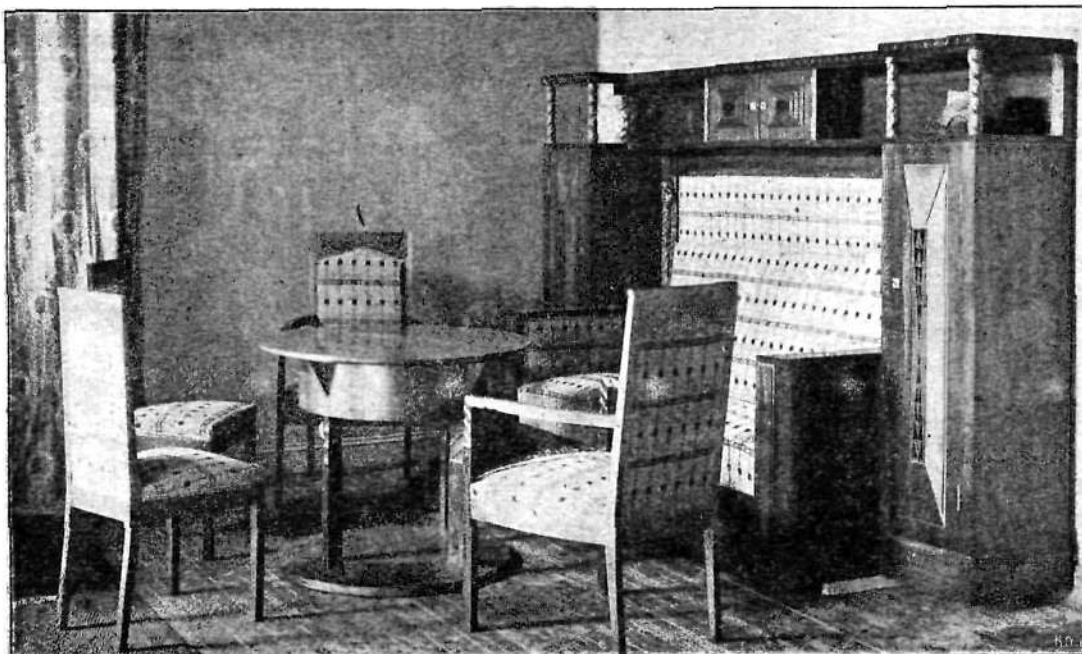
VÄREJÄ JA
PIIRUSTUSTARPEITA

Arkkitehtejä, insinöörejä,
geologeja varten.

Parhaita tunnettuja merkkejä! — Huokeat hinnat!
Antink.29 (Polyt. Yhd. talo).

I. Holmgren.

N. B O M A N I N

Höyrypuusepäntiliike
Turussa

Näyttely-
varastoja:

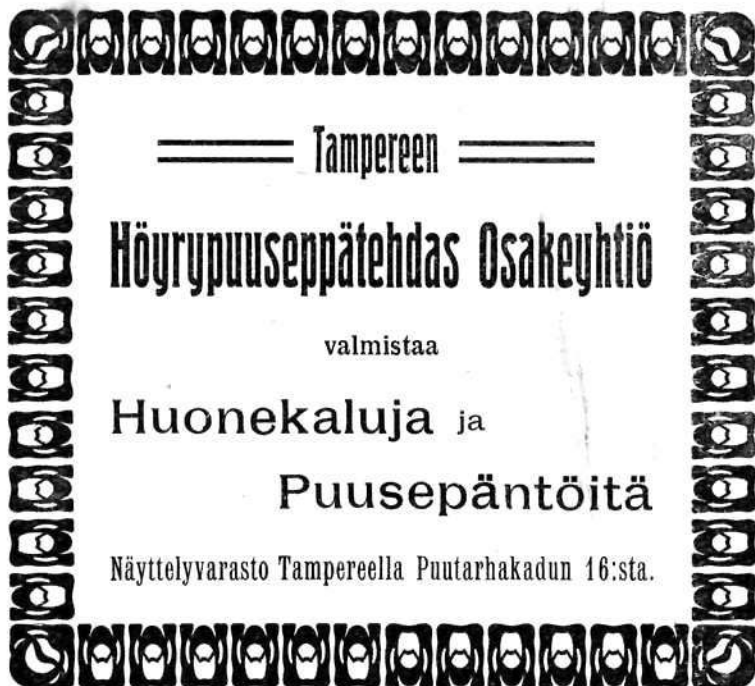
HELSINGISSÄ - TURUSSA
Mikonkatu 4. Linnankatu 47

Valmistaa täydellisiä
sisustuksia

niinhyvin hotelleihin, pankkeihin kuin yksityisasuntoihin ja yksityishuoneisiin.

Aistikas työ suora kohtelu,
tarkat hinnat.

== Tampereen ==

Höyrypuuseppätehdas Osakeyhtiö

valmistaa

Huonekaluja ja

Puusepäntöitä

Näyttelyvarasto Tampereella Puutarhakadun 16:sta.

Tampereen Rakennuskonttori

myy halvimmalla

Kalkkia, sammutettua ja sammuttamatonta.

Sementtiä, Lomma, Danmark ja Quinstorp.

Tulenkestäviä tiiliä ja savea.

Ikkunalasia, Tapettia, pingopaperia ja pahvia

Maalitarpeita ja **Värnissoja**.

Rakennustarpeita ja **Työkaluja**.

Konetarpeita ja **Öljyä**.

Rautatiekiskoja ja **I-rautaja**.

SÖRNÄISTEN HALKO- JA PUUTAVARALIIKE O. Y.

Tehdas, Konttori ja Varasto FREDRIKINKADUN 13-15. Puhelin 270.

MYYPÄ: Höylättyjä ja Höyläämättömiä sekä höyrykuivia lankkuja, lautoja, listoja y. m., y. m.

VALMISTAA: Karmia, ovia, ikkunoita, konttori, ja myymälä-huoneustojen sisustuksia, toimittaa korjauksia rakennusalalla kokeneen rakennusmestarin johdolla sekä yleensä kaikkia puuteollisuusosalalle kuuluvia töitä.

MYYPÄ: Polttopuita, halkoja kokonaisina, sahattuina ja pilkottuna sekä kotinajettuna.

VARASTO: Hylkylautoja, lankunpintoja, hirsiiä, vasioja ja piiruja.

Kaikki nykyajan halvimpiin hintoihin.

Lång & Leppäaho Osakeyhtiö

Aleksanterink. 13. - Puhelin 143.

Konttori- ja kirjoitustarpeita Paperia. Tukuttain ja vähittäin.

— Konttorikalustoja. —

SINKOPIOITA RUSKEAKOPIOITA VALKOKOPIOITA

VALOKUVAA
PIIRUSTUKSIA, KONEITA,
EX- & INTERIÖRER Y. M.

TOIMITTAA VALOKUVAUSTÖITÄ
AMMATTIMIEHILLE.

Helsingin Rakennusainekauppa Osakeyhtiö.

Itä Heikinkatu 3.

Haaraliike Sörnäisisissä Hämeenkatu 2.

✻ ✻ Rakennusaineita, Rautatavaraa, ✻ ✻

✻ ✻ Värejä ja Öljyjä, Talouskaluja, ✻ ✻

Pyytäkää Hintailmoituksiamme!